

הלכות ביאת המקדש פרק ד

א. טמא שעבד במקדש חלל עבודתו וחיב מיתה בידי שמים על עבודתו, אף על פי שלא שָׁהָה: שְׁנַאמַר "וַיִּנָּזְרוּ מִקֹּדֶשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, וְלֹא יִחַלְלוּ, אֶת־שֵׁם קֹדֶשׁ־י" (ויקרא כב,ב), הרי זו אֲזַהֲרָה לְעוֹבֵד בְּטִמְאָה; וְלֹהֵלֵךְ הוּא אוֹמֵר "וּמֵתוּ בּוֹ, כִּי יִחַלְלֵהוּ" (ויקרא כב,ט) מֵה חֲלוּל הָאֱמֹר כָּאֵן מִיתָה בִּיַּדִּי שָׁמַיִם, אֵף כָּאֵן מִיתָה בִּיַּדִּי שָׁמַיִם. וְכָל לֹא שִׁחֲיָבִין עָלָיו מִיתָה בִּיַּדִּי שָׁמַיִם, לֹקִין עָלָיו.

ב. אף על פי שאם עבד בְּטִמְאָה, אינו חיב בבית דין אלא מלקות, אֲחִיו הַכּוֹהֲנִים לֹא הָיוּ מְבִיאִין אוֹתוֹ לְבֵית דִּין, אֵלֹא מוֹצִיאִין אוֹתוֹ לַחוּץ וּפּוֹצְעִין אֶת מוֹחוֹ בִּידֵן; וְאֵין מְמַחִין עָלֵיהֶן בַּכֶּף.

ג. וְהִיאֵךְ אֶפְשָׁר לוֹ לְעַבֵּד וְלֹא יִשָּׁהָה עַד שִׁיתְחִיב כֶּרֶת, אֵלֹא מִיתָה בִּיַּדִּי שָׁמַיִם בְּלִבָּד: כְּגוֹן שֶׁנִּטְמָא בְּעֶזְרָה, וַיֵּצֵא בְּקִצְרָה, וּבִיצִיאָתוֹ הָיָה צָנוּר בִּידּוֹ, וְהִפֵּךְ בּוֹ אֶבֶר עַל גְּבִי הָאֵשׁ בַּמִּזְבֵּחַ וְקָרַב שְׂרָפָתוֹ שְׁכָל קָרוֹב עֲבוּדָה, הָרִי הוּא כַּעֲבוּדָה.

ד. וְכֵן טִמָּא שֶׁטָּבַל וְעַבֵּד קֹדֶם שִׁיעָרִיב שְׁמֹשׁוֹ עֲבוּדָתוֹ פְּסוּלָה, וְחִיב מִיתָה בִּיַּדִּי שָׁמַיִם: שְׁנַאמַר "וְלֹא יִחַלְלוּ, שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם" (ויקרא כא,ו) מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוֹ שֶׁזֶּה אֲזַהֲרָה לְטָבוּל יוֹם שֶׁעַבֵּד, שֶׁעֲדִין טִמָּא הוּא, שְׁנַאמַר "וּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ, וְטָהַר" (ויקרא כב,ז), מְכַלֵּל שֶׁעֲדִין לֹא טָהַר. אֲבָל מַחֲסֵר כְּפוּרִים שֶׁעַבֵּד אֵף עַל פִּי שֶׁעֲבוּדָתוֹ פְּסוּלָה וְחֲלָל, הָרִי זֶה פְּטוּר. וּמִנִּין שֶׁעֲבוּדָתוֹ פְּסוּלָה: שְׁנַאמַר "וְכִפֹּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן, וְטָהַרָה" (ויקרא יב,ח), מְכַלֵּל שֶׁעֲדִין לֹא נִגְמְרָה טָהֳרָתָהּ; וְהוּא הָדִין לְכָל מַחֲסָרֵי כְּפוּרִים.

ה. כּוֹהֵן שֶׁעַבֵּד, וְאַחֵר כֶּךָ נֹדַע שֶׁהָיָה טִמָּא אִם הִיא טִמְאָה יְדוּעָה כָּל הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁהַקְּרִיב פְּסוּלִין, שֶׁהָרִי עֲבוּדָתוֹ חָלִין; וְאִם הִיא טִמְאָת הַתְּהוֹם הַצֵּיץ מֵרָצָה, וְכָל הַקְּרִבָּנוֹת שֶׁהַקְּרִיב נִרְצוּ. וְאִפְלוֹ נֹדַע לוֹ שֶׁהוּא טִמָּא קֹדֶם שִׁיזְרַק הַדָּם, וְזָרַק הֵרָצָה: שֶׁהַצֵּיץ מֵרָצָה עַל טִמְאָת הַתְּהוֹם, אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא מִזִּיד. וְכִבֵּר בְּאַרְנוֹ טִמְאָת הַתְּהוֹם, בְּנִזִּירוֹת.

ו. וְכֵן הַצֵּיץ מֵרָצָה עַל טִמְאָת דְּבָרִים הַקְּרִבִּין, שְׁנַאמַר "וְהָיָה, עַל־מִצַּח אֹהֶרֶן, וְנִשָּׂא אֹהֶרֶן אֶת־עוֹן הַקֹּדֶשִׁים" (שמות כח,לח). אֲבָל אֵינוֹ מֵרָצָה עַל טִמְאָת הַנֶּאֱכָלִין; וְלֹא עַל טִמְאָת הָאָדָם שֶׁנִּטְמָא בְּטִמְאָה יְדוּעָה, אֵלֹא אִם כֵּן הָיְתָה הַטִּמְאָה הַדְּחוּיָה בַּצָּבוּר, שֶׁהַצֵּיץ מֵרָצָה עָלֶיהָ. וְאֵין הַצֵּיץ מֵרָצָה אֵלֹא בְּזִמָּן שֶׁהוּא עַל מִצְחוֹ, שְׁנַאמַר "וְהָיָה עַל־מִצְחוֹ תָּמִיד, לְרָצוֹן לָהֶם לִפְנֵי ה'" (שם).

ז. כָּל קֶרֶבֶן שֶׁאֵין קָבוּעַ לוֹ זִמָּן אֵינוֹ דוֹחָה לֹא אֶת הַשֶּׁבֶת, וְלֹא אֶת הַטִּמְאָה: שֶׁאִם לֹא יִקְרַב הַיּוֹם, יִקְרַב לְמָחָר וּלְמָחָר מָחָר. וְכָל קֶרֶבֶן שֶׁקָּבוּעַ לוֹ זִמָּן, בֵּין קֶרֶבֶן צָבוּר בֵּין קֶרֶבֶן יָחִיד דוֹחָה אֶת הַשֶּׁבֶת, וְדוֹחָה אֶת הַטִּמְאָה: וְלֹא כָּל הַטִּמְאוֹת הֵנָּה דוֹחָה, אֵלֹא טִמְאָת הַמֶּת לְבִדְהָ.

ח. כָּל קֶרֶבָּנוֹת הַצָּבוּר, קָבוּעַ זְמַנָּם; לְפִיכֶךָ כֵּלֶן דוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת, וְאֶת טִמְאָת הַמֶּת. וְכָל קֶרֶבֶן מֵהֵן שֶׁקָּרַב בְּטִמְאָה, אֵינוֹ נֶאֱכָל; אֵלֹא מִקְטִירִין מִמֶּנּוּ דְּבָרִים הָרְאוּיִין לְהַקְטִירָה, וְהַשָּׂאֵר הָרְאוּי לֹאֲכִילָהּ נִשְׂרָף, כְּשָׂאֵר קֹדֶשִׁים שֶׁנִּטְמָאוּ.

ט. כִּיצַד דוֹחָה אֶת הַטִּמְאָה: הַגִּיעַ זְמַנּוֹ שֶׁלְּאוֹתוֹ קֶרֶבֶן, וְהָיוּ רַב

הַקֶּהֱל שְׁמִקְרִיבִין אוֹתוֹ טַמְאִים לָמֶת, אוֹ שֶׁהָיוּ הַקֶּהֱל טְהוֹרִים, וְהָיוּ הַכֹּהֲנִים הַמִּקְרִיבִין טַמְאִים לָמֶת, אוֹ שֶׁהָיוּ אֵלּוּ וְאֵלּוּ טְהוֹרִים, וְהָיוּ כָּלִי הַשָּׂרֵת טַמְאִים בְּמֶת הָרִי זֶה יַעֲשֶׂה בְּטַמְאָה; וַיִּתְּעֶסְקוּ בּוֹ הַטַּמְאִים וְהַטְהוֹרִים כָּאֶחָד, וַיִּכְנָסוּ כָּלֶן לְעֶזְרָה.

י. אֲבָל הַטַּמְאִים בְּטַמְאָה אַחֲרֵת, כְּגוֹן זָבִין וְזָבוֹת וְנָדוֹת וְטַמְאֵי שָׂרִץ וְנִבְלָה וְכִיּוּצָא בָּהֶן לֹא יִתְעֶסְקוּ בּוֹ וְלֹא יִכְנָסוּ לְעֶזְרָה, וְאִם עַל פִּי שְׁנַעֲשֶׂה בְּטַמְאָה; וְאִם עָבְרוּ וַעֲשׂוּ, אוֹ נִכְנָסוּ לְעֶזְרָה חִיבִין כָּרַת עַל הַפִּיָּאָה, וּמִיתָה עַל הָעֲבוּדָה: שְׁלֹא נִדְחִית אֵלָּא טַמְאֵת הַמֵּת בַּלְבָּד. וּפֶסֶח שָׂבֵא בְּטַמְאָה, וְדַחֲקוּ טַמְאֵי מֵת וְנִכְנָסוּ לְהִיכָל פְּטוּרִין: אִם עַל פִּי שְׁלֹא הִתְרוּ אֵלָּא לְעֶזְרָה הוֹאִיל וְאִין אֲנִי קוֹרָא בָּהֶם "אֶל-מַחוּץ לַמַּחֲנֶה תִּשְׁלַחֻם" (במדבר ה, ג), הָרִי אֵלּוּ פְּטוּרִין.

יא. הָיוּ מְקַצֵּת בֵּית אָב טַמְאִים, וּמְקַצֵּתָם טְהוֹרִים אִם עַל פִּי שָׂרֶבֶן טַמְאֵי מֵת, לֹא יִקְרִיבוּ אֵלָּא הַטְהוֹרִים; הִיא כָּל בֵּית הָאָב טַמְאֵי מֵת, יָבִיאוּ בֵּית אָב אַחֵר; הִיתָה כָּל הַמִּשְׁמֶרֶת טַמְאֵי מֵת, מִחֲזִירִין עַל מִשְׁמֶרֶת אַחֲרֵת. אִם הָיוּ רַב הַכֹּהֲנִים הַנִּמְצָאִים שָׁם בִּירוּשָׁלַיִם בְּזֶמֶן הַקְּבוּעַ טַמְאִים, יַעֲשׂוּ בְּטַמְאָה.

יב. וּמִפְּנֵי מַה מִּחֲזִירִין עַל הַטְהוֹרִים מִבֵּית אָב אַחֵר: מִפְּנֵי שֶׁהַטַּמְאָה לֹא הִתְרָה בְּצַבּוּר, אֵלָּא בְּאַסּוּרָה עוֹמֶדֶת, וְדַחוּיָהּ הִיא עֲתָה, מִפְּנֵי הַדַּחֲק; וְאִין דּוֹחִין כָּל דְּבַר הַנִּדְחָה, אֵלָּא בְּמָקוֹם שֶׁאֵי אִפְשָׁר. וּמִפְּנֵי זֶה, צָרִיכָה צִיץ לְרִצּוֹת עָלֶיהָ.

יג. וּמִנֵּין שֶׁטַמְאֵת מֵת דַּחוּיָהּ בְּצַבּוּר: שֶׁנֶּאֱמַר "וַיְהִי אֲנָשִׁים, אֲשֶׁר הָיוּ טַמְאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם. . ." (במדבר ט, ו) כִּךְ לְמַדּוּ מִפִּי הַשְׁמוּעָה, שֶׁאֲנָשִׁים יַחֲדִידִים, הֵם שִׁידְחוּ לְפֶסֶח שְׁנִי, אִם הָיוּ טַמְאִים; אֲבָל צַבּוּר שֶׁהָיוּ טַמְאֵי מֵת, אֵינָן נִדְחִין, אֵלָּא הַטַּמְאָה תִּדְּחָה מִפְּנֵיהֶם, וַיַּעֲשׂוּ פֶסֶח בְּטַמְאָה. וְהוּא הַדִּין לְכָל קָרְבָן שֶׁקְבוּעַ לוֹ זֶמֶן כְּפֶסֶח, שֶׁהוּא דּוֹחָה אֶת הַטַּמְאָה.

יד. וְהָרִי הַדָּבָר מִפְּרָשׁ בַּכְּתוּבִים, שֶׁנֶּאֱמַר שָׁם "כִּי-רַבַּת בִּקְהָל, אֲשֶׁר לֹא-הִתְקַדְּשׁוּ; וְהַלְוִיִּם עַל-שְׁחִיטַת הַפִּסְחִים, לְכָל לֹא טְהוֹר. . ." כִּי מִרְבִּית הָעָם רַבַּת מֵאֲפָרִים וּמִנִּשָּׁה יִשְׁשַׁכֵּר וְזָבִלּוֹן, לֹא הִטְהָרוּ" (דברי הימים ב, ל, יז-יח).

טו. וּמַה הוּא זֶה שֶׁנֶּאֱמַר "כִּי-אָכְלוּ אֶת-הַפֶּסֶח, בְּלֹא כְּכַתוּב" (דברי הימים ב, ל, יח) מִפְּנֵי שֶׁעָבַר אֶת אוֹתָהּ הַשָּׁנָה מִפְּנֵי הַטַּמְאָה, שֶׁנֶּאֱמַר "וַיִּוָּעֶץ הַמֶּלֶךְ וְשָׂרָיו וְכָל-הַקֶּהֱל, בִּירוּשָׁלַם, לַעֲשׂוֹת הַפֶּסֶח, בַּחֲדָשׁ הַשְּׁנִי. כִּי לֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת, בַּעֲטַת הַחַיָּא: כִּי הַכֹּהֲנִים לֹא-הִתְקַדְּשׁוּ לְמַדִּי" (דברי הימים ב, ל, ב-ג). וּכְכֹר בְּאַרְנוֹ בְּקִדּוּשׁ הַחֲדָשׁ, שֶׁאֵין מַעֲבְרִין אֶת הַשָּׁנָה לְכַתְּחֻלָּה מִפְּנֵי הַטַּמְאָה.

טז. וְעוֹד אַחֲרֵת הִיתָה שָׁם בְּאוֹתָהּ הַשָּׁנָה, שֶׁעָבַר חֲזָקִיָּה הַמֶּלֶךְ אֶת הַשָּׁנָה בְּיוֹם שְׁלוּשִׁים שְׁלֹאֲדָר, שֶׁרָאוּי לְהִיּוֹת רֹאשׁ חֲדָשׁ נִסָּן, וַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הַחֲדָשׁ אֲדָר שְׁנִי; וְלֹא הוֹדּוּ לוֹ חֲכָמִים שֶׁאֵין מַעֲבְרִין בְּיוֹם זֶה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּקִדּוּשׁ הַחֲדָשׁ.

יז. וּמִפְּנֵי דְּבָרִים אֵלּוּ שֶׁעָשָׂה שְׁלֹא כִּהְלָכָה, נֶאֱמַר "כִּי-אָכְלוּ אֶת-הַפֶּסֶח, בְּלֹא כְּכַתוּב" (דברי הימים ב, ל, יח). וּבִקְשׁ רַחֲמִים עַל עַצְמוֹ וְעַל הַחֲכָמִים שֶׁהִסְפִּימוּ עַל מַעֲשָׂיו, שֶׁנֶּאֱמַר "כִּי הִתְפַּלֵּל חֲזָקִיָּה עֲלֵיהֶם לֵאמֹר, ה' הַטּוֹב יִכְפֹּר בְּעַד" (ראה שם); וְנֶאֱמַר

”וַיִּשְׁמַע ה' אֶל-חֲזָקֶיהָ, וַיִּרְפָּא אֶת-הָעַם” (ראה דברי הימים ב ל, כ),
זֶה שְׁנֵרָצָה קִרְבָּנָם.